

Česká republika

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Mateřská škola, Těchlovice

Těchlovice 120, 503 27 Lhota pod Libčany

Identifikátor školy: 600 088 171

Termín konání orientační inspekce: 13. a 14. května 2003

Čj.:	091 622/03-5199
Signatura:	oilaw114

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřská škola, Těchlovice se k 1. lednu 2003 stala příspěvkovou organizací zřízenou Obcí Těchlovice 18, 503 27 Lhota pod Libčany. Do jednotřídní mateřské školy s kapacitou 22 dětí bylo k 1. 5. 2003 zapsáno 22 dětí ve věku 3 – 7 let (z toho mají 3 děti odklad školní docházky). Docházející děti jsou z obcí Těchlovice, Radíkovice, Radostov a Hrádek. Provoz mateřské školy je od 6,30 do 15,30 hodin.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH A MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Výchovně-vzdělávací práci zajišťovaly v době inspekce jedna učitelka a jedna ředitelka s dlouholetou odbornou praxí (26 let), z čehož ve vedoucí funkci je 19 let. Obě splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro učitelství v mateřské škole, obě pracují na plný pracovní úvazek. Paní ředitelka absolvovala kurz pro logopedické asistentky, zkušenosti využívá při preventivní individuální logopedické péči s dětmi v mateřské škole. Rozvržení pracovní doby učitelek není optimální, je přizpůsobené možnostem dojíždění učitelky (v závislosti na spojích veřejné dopravy z Hradce Králové). Těmto podmínkám ředitelka školy upravuje svůj úvazek přímé výchovné práce i organizaci činností s dětmi tak, aby byla maximálně zajištěna jejich bezpečnost.

Ředitelka sleduje plnění pracovních povinností u pedagogické i provozní zaměstnankyně. Pro tyto účely zpracovala *Plán hospitační činnosti* (jako součást *Školního vzdělávacího programu*) s konkrétními záměry a cíli. Ve školním roce 2002/2003 uskutečňovala kontrolní a hospitační činnost u učitelky každý měsíc. Záznamy z hospitací jsou stručné, výstižné, se stanovením cílů (korespondují s plánem), odbornými závěry, náměty a doporučeními pro další práci. Kontroly provozní pracovnice ředitelka zapisuje do *Sešitu kontrol*, ve kterém vede i záznamy o provozních poradách. Dále systematicky sleduje plnění stanovených opatření a navazuje na ně v dalších kontrolních a hospitačních vstupech. Kontrolní činnost ředitelky školy je velmi dobře plánována a v praxi plně využívána. Na významu nabývá především v tomto školním roce, kdy takto zároveň intenzivně a systematicky pečuje o učitelku, která má malé odborné zkušenosti (pracuje třetím rokem).

Obě učitelky si zvyšují odbornou kvalifikaci především velmi častou účastí na odborných seminářích Pedagogického centra, Hradec Králové. Plánované i absolvované akce korespondují s cíli, potřebami a zaměřením školy i obou učitelek.

Ředitelka písemně stanovila kritéria pro hodnocení práce zaměstnanců školy, která jsou oběma pracovnícím známá. Kritéria hodnocení ředitelka zpracovala také do *Školního vzdělávacího programu* jako součást evaluačního systému školy (viz výčet dokladů).

Organizaci činnosti školy a kompetence (práva i povinnosti) pracovníc ředitelka stanovila v několika funkčně zpracovaných řádech (viz výčet dokladů) a v pracovních náplních.

Informace o provozních a pedagogických záležitostech předává zaměstnancům při pravidelných poradách, které systematicky plánuje (*Plán pedagogických rad pro školní rok 2002/2003*). Velmi kvalitní záznamy z pedagogických rad (5x ročně) dokládají systematickou práci ředitelky v oblasti plánování rozvoje mateřské školy. Rodiče jsou o dění v mateřské škole informováni zejména při schůzkách a neformálních setkáních rodičů s dětmi (dokladováno zápisy). Systematičnost v plánování ředitelky školy je patrná také v této oblasti – zpracovala plán *Spolupráce s rodiči*, ve kterém popisuje způsoby spolupráce i obsah rodičovských schůzek. Dostatečné množství informací naleznou rodiče i ostatní veřejnost na velké nástěnce ve vstupní chodbě školy. Veřejnost v obci je o dění mateřské školy průběžně informována prostřednictvím regionálního tisku a vývěsní obecní vitriny. Velice dobrou spolupráci škola rozvíjí se zřizovatelem, Mateřskou školou, Stěžery, Pedagogicko-psychologickou poradnou, Hradec Králové a s klinikou logopedkou.

Jednopatrová budova mateřské školy se nachází v klidné části obce. Obklopená je prostornou členitou zahradou, na které v době inspekce probíhaly stavební a terénní úpravy (realizace plánované rekonstrukce zahrady, některé prvky již zrealizovány – např. hmatový chodníček, spirálovitý záhonek s bylinkami). V přízemí budovy je šatna pro děti, velmi malé sociální zařízení pro děti i dospělé a menší herna s třídou. Prostory herny s třídou jsou stísněné, protože zároveň slouží jako jídelna, příprava svačín a výdejna stravy. V poschodí je ložnice dětí, ředitelna a kabinet na pomůcky. Všechny stávající prostory jsou vzhledem k počtu docházejících dětí a jejich psychohygienickým potřebám nedostatečně velké. Zcela chybí zázemí pro zaměstnance a prostor pro tělovýchovné aktivity dětí. Stávající neutěšený stav materiálně-technického zabezpečení začala ředitelka školy ve spolupráci se zřizovatelem řešit plánovanou rekonstrukcí (rozšíření mateřské školy do přilehlé nevyužité budovy, o kterou probíhal mnoho let restituční spor). Škola je vybavena starším, udržovaným nábytkem. Stolky a židličky nevyhovují svými rozměry velikosti větších dětí. Všechny prostory, které má škola k dispozici, plně využívá, všechny jsou velmi efektivně esteticky vyzdobeny pracemi dětí a učitelek, jsou čisté a bezpečné.

Didaktických pomůcek, hraček, dětské i odborné literatury mají k dispozici průměrné množství. Dostatečné je vybavení hudebními nástroji (klávesy, flétny, dětské rytmické nástroje) i didaktickou a informační technikou (radiomagnetofon, televizor, starší počítač bez připojení na internet).

Ředitelka školy se intenzivně věnuje plánování i kontrole využívání materiálních zdrojů. Dokladem jsou záznamy ve *Školním vzdělávacím programu* i *Výroční zprávě o činnosti školy*. Aktuálně se plně soustředí na realizaci rekonstrukce školní zahrady a budování nových prostor mateřské školy.

Personální podmínky výchovně-vzdělávací práce mateřské školy jsou vynikající, materiálně-technické podmínky jsou průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE
--

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Výchovně-vzdělávací program mateřské školy vychází z Rámcového programu pro předškolní vzdělávání. Učitelky zpracovaly základní obsah vzdělávání do *Školního vzdělávacího programu „Svět okolo nás“*. Ze školního vzdělávacího programu zpracovávají *Třídní vzdělávací program*, ve kterém plánují konkrétní hry a činnosti k jednotlivým tematickým celkům. Ve své výchovně-vzdělávací práci (včetně plánů) se specificky zaměřují na ekologii a estetiku. Výše uvedené dokumenty jsou precizně zpracované, promyšlené a funkční. Velkou pozornost učitelky věnují dětem s odloženou školní docházkou. Výsledky intenzivní specifické práce s těmito dětmi zakládají.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu mateřské školy je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace mateřské školy průkazně zachycuje průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti.

Naplňování výchovně-vzdělávacích cílů učitelky kontrolují v rámci sledování rozvoje jednotlivců. O pozorování dětí vedou přehledné funkční záznamy, ze kterých jsou patrné následné individuální vzdělávací potřeby. Pro děti s odloženou školní docházkou učitelky vytvářejí konkrétní individuální vzdělávací plány, se kterými prokazatelně pracují ve prospěch těchto dětí. Tyto plány vycházejí z vlastního pozorování dětí a ze závěrů vyšetření pedagogicko-psychologické poradny. Kompletním systémem vnitřní evaluace mateřské školy se ředitelka začala zabývat ve *Školním vzdělávacím programu*. Stanovila metody, prostředky a pravidla hodnocení i jejich časový harmonogram, ale evaluační výstupy ještě nezpracovávali. Ve *Výroční zprávě o činnosti školy* se zabývají výsledky vzdělávacího procesu školy v obecné rovině. Tyto pozitivní první kroky evaluace školy nejsou ještě zcela kompletní a dopracované.

Mateřská škola se začala zabývat komplexním systémem kontroly naplňování výchovně-vzdělávacích cílů.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Sledované výchovně-vzdělávací činnosti byly ve vyváženém poměru spontánních a řízených aktivit. Učitelky byly na práci s dětmi vždy včas a dostatečně připravené.

Při spontánních činnostech probíhalo velké množství konstruktivních, námětových i didaktických her, ve kterých se odrážely velmi hezké vzájemné vztahy mezi dětmi i dětmi a učitelkami. Pro hru bylo připraveno podnětné prostředí, které napomáhalo rozvoji spontánních činností a zároveň nabízelo možnosti pro řízené pracovní, výtvarné nebo grafomotorické činnosti u stolků.

Přístup obou učitelek v ranním bloku činností byl podporující, rozvíjel představivost a fantazii dětí. Učitelky většinou taktně vstupovaly do her, s dětmi přiměřeně komunikovaly, vhodně kladly otázky, které děti vedly k zamýšlení a řešení nových situací (metody aktivního učení prožitkem). Zejména u mladších dětí, které si ještě neumí hrát, to bylo velmi potřebné a vhodné. Děti byly převážně velmi komunikativní, úroveň jejich řečových dovedností je přiměřená věku.

Spontánní atmosféru třídy provázelo autonomní chování většiny dětí, jejich schopnost spolupráce a vzájemná důvěra. Všechny děti se do spontánních činností zapojily, některé byly až velmi emotivně vtaženy do děje. V těchto herních situacích jedna učitelka zasahovalo do her

(s dobrým úmyslem hru ještě více rozvinout) příliš. Nevhodně tím narušovala spontaneitu dětí při hrách.

Starší děti, zejména dívky se více věnovaly nabízeným pracovním a výtvarným činnostem, které byly vhodně tematicky propojené. Při práci s dětmi učitelka navazovala na jejich předchozí zkušenosti a zároveň mnoho dalších kompetencí rozvíjela (početní relace, poznatky, technické dovednosti apod.). Děti mají velmi dobře rozvinutou jemnou motoriku, včetně správného držení nástroje. K těmto činnostem učitelka nenásilně přivedla v průběhu ranního bloku většinu dětí. Druhá učitelka spontánních her využívala méně pro cílené rozvíjení kompetencí dětí v rámci integrovaného tematického učení. Všechny děti měly dostatečný časový prostor k uplatnění svých individuálních možností, potřeb a zkušeností.

Učitelky respektovaly tempo dětí při hrách i individuálních a skupinových řízených činnostech, hodnotily věcně, adresně, konkrétně a většinou taktně. Občas se ve vztazích a atmosféře třídy negativně odrážela méně citlivá manipulace jedné učitelky s dětmi, která směrem k dětem používala více strohých příkazů a pokynů na úkor vzájemné domluvy a vyrovnané partnerské komunikace.

Učitelky podporovaly osobnostní a sociální rozvoj dětí, vedly děti ke vzájemnému respektování a toleranci, což se u dětí vlivem dlouhodobé péče učitelek projevovalo ve formě trvalých návyků (zdvořilostní návyky, kladné přátelské vztahy).

Dovednost a umění hrát si u většiny dětí dokládá trvalou a soustavnou odbornou péči učitelek v této velmi důležité oblasti vývoje dětí. Pro hry učitelky vymezily dostatek času, jejich ukončení však bylo z organizačních a prostorových důvodů hromadné.

Ostatní sledované řízené činnosti (pohybové, hudebně-pohybové, integrované, sebeobslužné) probíhaly převážně frontální metodou. V činnostech se odráželo reálné prostředí, na které učitelky při své práci s dětmi navazovaly, stejně jako na předchozí zážitky a zkušenosti dětí.

O vstupní i průběžnou motivaci se v řízených činnostech snažily obě učitelky. Jedné učitelce se takto podařilo děti, i přes náročnou a déletrvající činnost, přiměřeně zapojit, druhé učitelce se ani přes promyšlenou, vhodnou motivaci nezdařilo děti zaujmout a dostatečně soustředit na činnosti. Děti byly aktivní při ranním cvičení a v průběhu stravování. Přestože byl ve třídě vysoký počet přítomných dětí a stravování probíhalo hromadně, učitelky využívaly všech volných okamžiků k zaměstnání dětí, čímž vhodně předcházely případnému nevhodnému chování dětí. Děti mají možnost výběru množství svačiny, případně i pomazánky, ale časově jsou omezeny hromadnou organizací svačin (přesto, že mají vhodné podmínky pro realizaci svačin průběžně, dle potřeb dětí). Úroveň sebeobslužných dovedností dětí je velmi dobrá.

Děti měly při činnostech převážně dostatek příležitostí k samostatným řečovým projevům, komunikace učitelek byla vyrovnaná, přiměřená, klady vhodně otázky. Jedna z učitelek vhodně využívala metod tvořivé dramatiky, dovedně pracovala s hlasem.

Učitelky vhodně děti hodnotily, převažovalo pozitivní stimulační hodnocení. Při hodnocení respektovaly možnosti a předpoklady jednotlivých dětí. Tento způsob hodnocení spolu s akceptujícím profesionálním a vlídným přístupem učitelek zajistily každému dítěti možnost posilovat své prožitky.

Řízené činnosti měly obě učitelky velmi dobře naplánované i bezprostředně připravené, ale při práci s dětmi někdy méně reagovaly na jejich aktuální potřeby a zájmy. Těmto někdy odlišným zájmům či únavě dětí činnosti vždy pružně nepřizpůsobily. Děti pak reagovaly únavou či nevhodným chováním. Preferování přirozeného učení v řízených činnostech činilo učitelkám v několika situacích problém. K učení sice využily jako základního prostředku převážně hry, jedna učitelka i vhodně obsah propojila do integrovaného tematického celku, ale použitou frontální organizací v prostorách mateřské školy výsledek vzdělávací práce ovlivnila částečně

negativně. Učitelky ke své práci využívaly dostatečné množství pomůcek. Metody vedoucí k aktivizaci dětí, k získávání dovedností vlastní zkušeností a prožitkem uplatňovaly, ale vzhledem k organizaci činností s menší efektivitou.

Individuální potřeby dětí, včetně potřeb psychohygienických, učitelky respektovaly a uspokojovaly kromě řízených činností vždy. V řízených činnostech měly méně možností k uspokojování potřeb všech jedinců z důvodu převahy frontálních aktivit s větším počtem dětí.

Úroveň poznatků dětí, zejména poznatků vztahujících se k životnímu prostředí je velmi dobrá, učitelky je nadále systematicky rozvíjejí. Představivost a fantazie dětí se při tvořivých činnostech (pracovních, výtvarných a konstruktivních) projevila jako vynikající. Děti mají většinou přiměřeně zdravé sebevědomí, jsou schopny přijímat různé sociální role, spolupracovat. Mají vytvořené dostatečné povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, což se projevilo v jejich zdvořilostním chování.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti mateřské školy jsou velmi dobré, s výraznými pozitivy ve spontánních aktivitách a s některými nedostatky v organizaci činností řízených.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje ve zřizovací listině a v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení jsou v souladu.

Mateřská škola se často prezentuje na veřejnosti svými aktivitami, jako např. pořádají průvod obcí na akci Tři králové, při vynášení Morany, vystupují pro místní důchodce, při vítání občánků, u příležitosti vánočních svátků apod. Ve spolupráci se zřizovatelem a TJ Sokol každoročně pořádají oslavy Dne dětí.

Mateřská škola organizuje pro děti zájmové kroužky: anglický jazyk (cizí lektor), výtvarné a pracovní dovednosti, flétny. Organizují také množství dalších aktivit pro děti: výlety, kulturní akce, exkurze, sportovní olympiády, hledání pokladu, loučení s předškoláky apod.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Zřizovací listina* (Obec Těchlovice, starosta, 18. 9. 2002)
2. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení* (KÚ Královéhradeckého kraje, vedoucí OŠMT, 15. 1. 2003, č.j. SM/9990/02)
3. *Výkaz o mateřské škole Škol (MŠMT) V 1-01* (30. 9. 2002)
4. Podkladová inspekční dokumentace, dotazník pro ředitele před inspekcí, přehled o počtu dětí
5. *Školní vzdělávací program „Svět okolo nás“* (MŠ Těchlovice, ředitelka, leden-září 2002) s přílohami:
 - *Školní řád*
 - *Vnitřní řád školy*

- *Materiální a hygienické podmínky*
 - *Životaspráva, psychosociální podmínky*
 - *Personální podmínky*
 - *Denní organizační řád*
 - *Pravidla vnitřní evaluace a hodnocení mateřské školy: kriteria pro hodnocení pedagogů, kriteria pro hodnocení provozní pracovnice, metody hodnocení a evaluace, prostředky a pravidla evaluace*
 - *Spolupráce s rodiči*
 - *Rozvrh pracovní doby*
 - *Plán pedagogických rad*
 - *Plán hospitační činnosti*
 - *Vzdělávací obsah a jeho časový plán*
6. *Třídní vzdělávací program (MŠ Těchlovice, učitelky, 2002/2003)*
 7. *Pracovní náplně zaměstnanců mateřské školy ve škol. roce 2002/2003*
 8. *Doklady o vzdělání učitelky a ředitelky z MŠ Těchlovice*
 9. *Záznamy z hospitací ve školním roce 2002/2003*
 10. *Sešit kontrol ve školním roce 2002/2003*
 11. *Kritéria poskytování OSO (MŠ Těchlovice, řed., nedatováno)*
 12. *Organizační řád (MŠ Těchlovice, řed., 2. 1. 2003)*
 13. *Provozní řád (MŠ Těchlovice, řed., 1. 1. 2003)*
 14. *Vnitřní předpis (MŠ Těchlovice, řed., 2. 1. 2003)*
 15. *Vnitřní řád MŠ – část pro personál (MŠ Těchlovice, řed., 1. 1. 2003)*
 16. *Zápisy z pedagogických rad 2002/2003*
 17. *Zápisy ze schůzek s rodiči 2002/2003*
 18. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002 (MŠ Těchlovice, řed., 4. 6. 2002, č.j. 80/02)*
 19. *Dokumentace třídy MŠ Těchlovice pro školní rok 2002/2003: přehled výchovné práce, přehled docházky dětí, evidenční listy dětí, záznamy o dětech, individuální výchovně-vzdělávací plány dětí s odloženou školní docházkou*
 20. *Kroniky, fotoalba*

ZÁVĚR

Personální podmínky jsou vynikající především díky profesionalitě ředitelky školy, která využívá své dlouholeté praxe, zejména zkušeností s vedením školy. Systematickou kvalitní

kontrolní a hospitační činností přispívá k rozvíjení odborné profesionality učitelky s krátkou praxí i k naplňování výchovně-vzdělávacích cílů školy. Organizační a informační systém je v mateřské škole dostatečně promyšlený, funkční, zpracovaný je v několika kvalitních dokumentech.

Negativem materiálně-technických podmínek je nedostatek prostor mateřské školy. Chybí přípravná a výdejna jídelna, zázemí pro zaměstnance. Nedostatečná je kapacita sociálního zařízení, prostory třídy a šatny pro děti jsou velmi malé. Pozitivní je, že mateřská škola bude ve spolupráci se zřizovatelem tuto neutěšenou situaci řešit plánovanou rekonstrukcí (využití přilehlé budovy dle ředitelkou předloženého projektu). Rekonstrukce zahrady probíhala již v době inspekce. Škola je velmi hezky esteticky vyzdobená výtvyry dětí i učitelek.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce jsou pozitivně ovlivněny velmi precizním funkčním plánováním (vytvořený Školní vzdělávací program a Třídní vzdělávací program) a profesionálním přístupem učitelek. Laskavost, zájem a nadšení obou učitelek je důležitým předpokladem pro další pozitivní vývoj mateřské školy. Ve spontánních činnostech se odrážela dlouhodobá péče učitelek, které využívají her jako nejdůležitějšího prostředku učení dětí předškolního věku. Průběžné využívání vhodných výchovně-vzdělávacích metod je patrné z poznatků, dovedností a postojů dětí, přesto sledované řízené činnosti doprovázela většinou zbytečná organizovanost dětí (obě učitelky si ji samy uvědomily).

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor	Titul, jméno a příjmení	Podpis
	Mgr. Monika Bourová	M. Bourová, v.r

V Hradci Králové dne 18. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. 6. 2003

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Hana Pečinková

Pečinková Hana

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy – KÚ Královéhradeckého kraje OŠMT HK	2003-07-10	091 925/03-5199
Zřizovatel- Obec Těchlovice 18, 503 27 Lhota pod Libčany	2003-07-10	091 926/03-5199
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány